

החפוכה", הוא דוקא מבית המדרש הנדול של מנדל ואנד, "בכנסת ישראל" (לא של הועד האומי !)

דעמו — לא נפקה מינה !
וקרה מעשה באותו ביי"ד, ביום שני בתפלה יהדות, יתעורר שם פולמוס (הייתי אומר : כחלוקת) הריף מאד, נשעה שאברך אחר, אצל העל זקן קצור וסוסו ר עבר לפני החיבה

התפלל מהמת אבלות.
מיר נפלו הסתפלים לשני צדדים. אחד נכד ליסין האברך והעידו עליו שהזו ירא שנים והעל נשמה ישראלית ו"ראוי" לעבר לפני החיבה. אבל לא הועילו כל טענותיהם והוכחותיהם, שגם אצל הכעש"ט זצ"ל, מייסד ההסידרות, היה העיקר הכפיש הישראלית ולא החיצוניות כי החסוד דגן זהוא ה"כל ולך" והשלים כביה"ס הנדול והחסידו ילד די מנדל רנד, עמד וצוח כל הזמן : "הנשמה אינה ולא כלום, "א שמעק טאכאק", העיקר הוא זניח היהודי, הזקן".

וכדי לפיים את דעתם של עסקני חיפה, שהם באים בטרוניא על העתונים, שאינם מטפלים כראוי בעירייהעתידי ומקדישים מקום לעילא ולתתא, למע"ה ולמטה, אך ורק לת"א הגנרדנית ולירושלים המיוחסת, וביחוד כדי שלא לחטיל קנאות בסעודה, ההלטתי לתת מקום ב"מזרח" לתלמידיו החיפואים... משהוציא הקב"ה חמה מנרתיקו בכרקלי, כיצא לו יהודי פרנסה : הלך וחקים על שפת חים בחיפה זוג צריפים, מזונן נאה וכיוצא בזה — והרי לפניכם, "פליאז" בלע"ז לכל פרטיו ודקרוקויו. הנובל עם זה בן דודנו. להבריל, ואינו נופל הימנו בטה (חסוף בעמוד ז')

עלינו, וידע כי לא את כבודי וכבוד בית ואבא אני דורשת בזה אלא את כבוד כל ביתנו הלאומי.

בת תל אביב ה נ א מ נ ה
* * *

ומכתב זה מוכירני מעשה נאה, שיטמעהו בזמן האחרון מפני בן עמי בנפענו יחד במכונית מירושלים לת"א.

בחיפה ישנה טישפוחה של "סובוטניקים" — כת ידועה של רוסים שהם שומרי שבת אדוקים מאד — והנה ביום בויר אחד, כ"ש ב ה לכוקר, קם הבן הבכור, ישב במכוניתו ונסע...

... מה זאת עשית ? — נועה האב ה"סובוטניק" — הן ש ב ת היום, "סובוטניק" ?

... אין דבר, ענה הבן, אני אתמול ה ת- י ה ד ת י... אינני עיד סובוטניק, אני כבר "איורדי" (יהודי). ל י כבר מותר...

ועדיין מתאוננים אצלנו כי אין קדמה והסבולת דתית בעור בירתנו, והמשכילים מלגלים ואומרים כי עודנו חיים כמימי הבינים בתוכנו ירושלים עיה"ק.
הנה, חסיד אחד נמצא בעירני הדועה להפך את הקערה על פיה ולשנית את כל שיטת ההסידרות והיינו, שה"נשמה" אינה ולא כלום, אינה שוה "א שמעק טבקה" (חרחת טבק) והעיקר, הוא אומר, הוא הגוף... הגוף היהודי !... הקליפה ולא המהות. למדים אתם אולי מתוך זה, שהוא בודאי הכד "מכבי" או ל"פועל" ? חס ושלוה ! בעל "השיטה

— זה היה שיעור בניאומטריה...
אמנם, אני ובעלי, לא העירונו להם כלום, אבל בלבי סבלתי נוראות. נזכרתי באותה שעה גיך היינו סובלות בנימנסיות הממשלתיות בפול-ניה, כשהיו דורשים מאתנו להשתתף בשעורים בשבת וביהוד ב כ ת י ב ה בשבת. כמה הישי-הדלו הודינו להשפיע על המנהלים ולבאר להם את ידוישת השבת, וכמה השתדלו צורינו כפרלמנט יפילני להסדר את ילדי ישראל יכתע"ה מכתובה כצבת, ואמנם בכמה בתי ספר התחשבו עם הרגש הלאומי שלנו ופיטרו אותנו מכתובה.

אדון עובות ! אל נא יחשבני אישה פשוטה ו"איזה "ינטה". הנני אישה בעלת השכלה וחפשיה נדעותי, אבל דבר כ זה הרגיו אותי עד היסוד. ונמו להכעים, באו מיד שני תיירים, איש ואישה נפילניות, וכקשו רשות לשבת על ידינו. וראשית יבורם היה : "נו ? כדאי לבוא לארץ ישראל, לעיר יעבריה היחידה, כדי לראות איך בנות ישראל ישיבות וכותבות כפרהסיא בשבת ?" — ואנן, מה נענה אבתרייהן ? האמנם נכון ונאה הדבר, כי בעיר העברית היקרה המבליטה את הוד קדושת ים מנוחתה ומשתדלת להנהיג בתוכה את חוקת ו שבת, תעיונה שתי ילרות בה"ס או הנמנסיה יחלל את כבוד עירנו האהובה והיקרה, לעינו כל העולם ? איזה ח נ ו ך הוא זה ? בביתו יכול כל אדם לנהג כחפצו, אבל בחוץ חייב כל אזרח ת"א, כקטן כנדול, בכבודת ותפארתה של העיר !

הנני בטוחה כי שורותי אלו תמצאנה מס"ה לא אל הסל כי אם אל לב רכנו ואל מדורו החביב

לצניעות שלנו, נגשתי קרוב לקבוצתו ואמרתי לו : אדוני המזרחי ! רצוי מאד, שהממשלה שלנו תערך מיטפיטיטה מדויקה בבתי המשפט ומחוצה להם כדי לדעת אל נכון היכן יש יותר מקרים של פריצות, אם בתיא שרוחצים בה בים אנשים וגשם יחד, או בשכם, למשל, שאין רואים בה פני אישה ?

...
ומכיון שאנו מדברים בת"א, נזכרתי בנאום קצר של הסגן, ששטע תלמידו במועצה האחרונה ידבר הלוות התיקים של ה"מיניסטרים".

עמד קמלן ודכה ארופות במשך שעה, בלי חספס. — הנפש איזה רגעים, אומר לו ידירו זברסקי. — לא, תודה ! — עונה קמלן — אינני עוף כלל !
או משטיע רוקח בין שנינו : — אז תן, ל נ ו לפחות ל ה נ פ ש...

ושוב קיבלנא מגברת אחת, אישה משכלת ונאמנה, בת תל אביב :
בשבת זו בבקר — היא כותכת לי — יצאתי לטייל עם בעלי וילדי, ובררך טיולנו נכנסנו לנן חשרון אשר בלב ת"א וישבנו על ספסל בצל העצים. כעבור חצי שעה, נגשו אל המקום שתי נערות, האחת כבת 16 שנה והשניה כבת 16 שנה, בידה של זו ספר עברי וכיד חברתה — מחברת ועפרון. מתחילה חשכתי, שהיא מחזיקה את העפ-רון "סתם כך", אבל מה מאד השתוממתי לראות שהאחת קוראת מן הספר והשניה רושמת בטחברת

אמר עזמות...

בשת רחצה חרשה ופרוכת גוונים כעבעו הקשה --- מודל 1932, רחיינו : "דיקולטה" גדול, שהפ-רוץ טרובח על העומר. בשבת העברה באה אל חים כשחיא לבושה בכנר חרצה אשר משך את עיני הקהל, קפצה לתוך חמים והתרחצה.

ואולם בצאתה אל היבשה ראתה כי הבנר חרץ הוא צבוע ושלויות ירוקות אדנמות, כחולות וזחלות כנחשים קטנים על רגליו היפות, על כת-פיה העגולות ועל זרועותיה החשופות והארובות. בפחי נפש וכלב מלא זעם רצה למחרתו א' החנוני בנחלת בנימן וזרקה לו את ה"קוסטיום" הצבוע בפניו.
— נבדתי היקרה, התנצל לפני החנוני, כמה לא הגדת לי תחילה, שאת רוצה "קוסטיום" ל ה ת-ר ח ע ? סנין לי לדעת, שאת תלכו. להתרחץ בתוך חים ?

... * * *
ובטיולי, כדרכי, ארוכות וקצרות על שפה הים פגשתי באחד ממנהיגי ה"מזרחי", שעמד בתוך בנופוא קטנה ומען בשתי ידיו ובפה סמלל רברבן על הצניעות וכנגד פריעת המוסר והפריצות ר"ל, (ובשעת דבורו הורה באצבעו על הרוחצות) והחש-פעה על הדור הצעיר, וביחוד : מה יאמרו ש כ-ני נ ו וכני-דורנו ?
וכדי לפיים את דעתו של האפוטרומוס-

והפעם, רבותי, לא שלחתי את תלמידו כמי להג חיבורים בחיפה כי אם נסעתי בכבודי וב-עצמי לסוף השבע העבר (כחינת — "וויק-אנד") אל החולות בת"א.

כי בדברים כ א ל ה, טבינים אתם, איני הופך על אחרים, מחמת שאינת דומה ראיה לש-טיעה ואפילו לקריאה. ולפיכך, בשבת קדש העברו, אחרי שטעי את נעים ומירות סלך החונים בבית חכנסת הנדול של ת"א, רצתי מיד לעשות "סידוש" באנית, "תרשיש" אשר על החוף.

חזדיינתי, כמובן, בכסא מקופל של מנחם-מנדל וכמשפפת סטנה המקרכת רחוקים וישבתי בתוך "עמך" לראות במחזה. ומה אומר לכם, רבותי ? ראיתי לפני מה שלא ראתה שפתה על הים ועל שפת הים — עד כדי כאב עינים, לא עליכם... משום שחצי ת"א המערבית, לאורך כל החוף, מתהלכים ברחובות ת"א להנאתם וביחוד להנאת ב"ד, במיניאמות דרך חרות, כמו בכיתם בלילה, במחילה...

... * * *
ובשבתי בהסכה על כסאי הארוך בין שתיים מתלמידותי התל אביביות, הורתה לי אחת מהן באצבע על בחורה אחת ש"עלתה סן הרחצה" וסי-פרה לי מעשה שכזה :
צעירה פולנית זו קנתה בנחלת בניסין תל-